

Genç Yetişkinlerde Sosyal Medya Bağımlılığı ve Serbest Zaman Tutumu: Algılanan Gelir Düzeyinin Rolü

Mehmet DEMİREL¹ Alper KAYA² Hasan Suat AKSU³ Duygu HARMANDAR DEMİREL⁴

¹ Doç. Dr., Necmettin Erbakan Üniversitesi, Turizm Fakültesi, Rekreasyon Yönetimi, Konya, Türkiye, mdemirel@erbakan.edu.tr, <https://orcid.org/0000-0003-1454-022X>

² Arş. Gör., Necmettin Erbakan Üniversitesi, Turizm Fakültesi, Rekreasyon Yönetimi, Konya, Türkiye, akaya@erbakan.edu.tr, <https://orcid.org/0000-0002-0364-4122>

³ Arş. Gör., Selçuk Üniversitesi, Turizm Fakültesi, Rekreasyon Yönetimi, Konya, Türkiye, hasansuat.aksu@selcuk.edu.tr, <https://orcid.org/0000-0001-8196-129X>

⁴ Doç. Dr., Necmettin Erbakan Üniversitesi, Ahmet Keleşoğlu Eğitim Fakültesi, Beden Eğitimi ve Spor Bölümü, Konya, Türkiye, dhdemirel@erbakan.edu.tr, <https://orcid.org/0000-0003-4090-7929>

Makale Bilgileri

ÖZ

Makale Geçmişi

Geliş: 20.09.2023
Kabul: 29.11.2023
Yayın: 31.12.2023

Anahtar Kelimeler:

Sosyal Medya Bağımlılığı,
Serbest Zaman Tutumu,
Algılanan Gelir.

Bu çalışmada genç yetişkin bireylerde sosyal medya bağımlılık ve serbest zaman tutum düzeyleri, algıladıkları gelir durumu arasındaki ilişkinin incelenmesi amaç edilmiştir. Araştırmada katılımcıların sosyal medya bağımlılık düzeylerini tespit etmek amacıyla Bergen Sosyal Medya Bağımlılık Ölçeği (BSMBÖ), serbest zaman tutum düzeylerini belirlemek amacıyla Serbest Zaman Tutum Ölçeği Kısa-Form'u (SZTÖ-KF) kullanılmış olup toplam 480 kişiye erişilmiştir. Sosyal medya bağımlılığı ve serbest zaman tutumu arasında pozitif yönde zayıf bir ilişki tespit edilirken algılanan gelir durumunun sosyal medya bağımlılığı ve serbest zaman tutumu kavramlarını yordamada etkili bir değişken olabileceği sonucuna ulaşılmıştır.

Social Media Addiction and Leisure Attitude in Young Adults: The Role of Perceived Income Level

Article Info

ABSTRACT

Article History

Received: 20.09.2023
Accepted: 29.11.2023
Published: 31.12.2023

Keywords:

Social Media Addiction,
Leisure Attitude,
Perceived Income.

The aim of this study was to examine the relationship between social media addiction and leisure attitude levels and perceived income status among young adult individuals. In the study, the Bergen Social Media Addiction Scale was used to determine the participants' social media addiction levels, and the Leisure Attitude Scale Short-Form was used to determine their leisure attitude levels, and a total of 480 people were reached. While a weak positive relationship was detected between social media addiction and leisure attitude, it was concluded that perceived income status may be an effective variable in predicting the concepts of social media addiction and leisure attitude.

JEL Kodları / JEL Codes: L83, I12, J1.

Atf/Citation: Demirel, M., Kaya, A., Aksu, H. S., & Harmandar-Demirel, D. (2023). Genç Yetişkinlerde Sosyal Medya Bağımlılığı ve Serbest Zaman Tutumu: Algılanan Gelir Düzeyinin Rolü. *NEU GASTRO*, 2(2), 74-85. <https://doi.org/10.54497/Gastromedia.2023.13>

"This article is licensed under a [Creative Commons Attribution-NonCommercial 4.0 International License](https://creativecommons.org/licenses/by-nc/4.0/) (CC BY-NC 4.0)"

GİRİŞ

Sosyal medya, artık kişisel yaşamın ayrılmaz bir parçası haline geldi ve bu platformlar bir ülkenin sosyal, siyasi ve hata ekonomik sahnesini büyük ölçüde etkileyebiliyor. Sosyal medya, zaman zaman yapıcı bir araç olarak kullanıldığı gibi, bazen de iletişimi engelleyici bir rol oynayabiliyor. Özellikle 2020'de dünya genelinde etkisini hissettiren pandemi, sosyal medyanın önemini daha da artırdı. Sosyal mesafe gereksinimleri ve insanların çoğu zaman evlerine sıkıştığı bu süreçte, çevrimiçi dünyaya erişim daha da önemli hale geldi. Bu nedenle, sosyal medyanın aşırı kullanımı pandemiden sonraki süreçte daha belirgin bir sorun olarak değerlendirilmektedir. Bu platformların gücü, sadece bireysel ilişkileri değil, aynı zamanda siyasi, toplumsal ve kültürel dinamikleri de şekillendirme potansiyeline sahip olduğu bilinmektedir (Arora ve Mehta, 2023; Marengo ve diğerleri, 2022).

Son dönemlerde, sosyal medyanın modern topluma entegrasyonu, sadece iletişimi değil, aynı zamanda kişisel kimliği de içeren bir şekilde vazgeçilmez bir hale gelmiştir. Sosyal medya, sadece bilgi alışverişi ve kişilerarası bağlantılar için bir platform olarak kalmamış, aynı zamanda sosyal ve duygusal ihtiyaçları da tatmin eden bir rol üstlenmiştir. Facebook, Instagram ve Twitter gibi sosyal medya platformları, kullanıcıların arkadaşları ve sevdikleriyle bağlantı kurmalarını ve duygusal ifadelerini paylaşmalarını kolaylaştırarak büyük bir popülerlik kazanmıştır. Özellikle genç yetişkinler arasında, sosyal medya en yüksek etkileşimi gösterirken, gençler ve ergenlik dönemindeki gençler de bu platformları aktif bir şekilde kullanmaktadır. Bu sosyal medya platformları, bireylerin bağlantı kurmalarına, bilgi paylaşmalarına, kendilerini ifade etmelerine ve izlenimlerini yönetmelerine olanak tanır. Bu, iletişimi güçlendirmeye ve sürdürmeye yardımcı olurken aynı zamanda ilgili akran toplulukları içinde daha fazla kabul görmeye çalışan bir dinamizm yaratır. Ancak, sosyal medya platformlarının aşırı kullanımı, bağımlılığa benzer semptomlarla ve kişinin fiziksel, psikolojik ve sosyal refahını olumsuz etkileyen uyumsuz veya sorunlu kullanımla ilişkilendirilebilir (Arslankara ve Usta, 2020; Monacis ve diğerleri, 2021; Naranjo-Zolotov ve diğerleri, 2021; Öner ve Çakır, 2019; Smith ve Pearce-Dunbar, 2023; Stănculescu ve Griffiths, 2002; Tsilosani ve diğerleri, 2023; Türkel ve Dilmaç, 2019; Üztemur ve Dinç, 2022; Zhao, 2021). Bireyler serbest zamanlarının önemli bir bölümünü bu platformlar içerisinde geçirerek serbest zaman algılarını, tutumlarını ve serbest zaman davranışlarını bu ölçüde değiştirebilmektedir. Bu anlamda genç yetişkinlerin sosyal medya bağımlılık ve serbest zaman tutum ilişkisinin incelenmesi sosyal medya bağımlılığı ve serbest zaman tutumu arasındaki ilişkinin gelişimine ışık tutması bakımından önem arz etmektedir.

Verilmiş bilgilerden hareketle bu çalışmada genç yetişkinlerin ekseninde sosyal medya bağımlılık ve serbest zaman tutum düzeyleri, algıladıkları gelir durumu arasındaki ilişkinin incelenmesi amaçlanmıştır. Araştırma amacına uygun bir şekilde aşağıda yer alan sorulara da cevap aranmıştır:

- Genç yetişkinlerin algılanan gelir durumu (bağımsız değişken) ile sosyal medya bağımlılığı, serbest zaman tutumu ve cinsiyet değişkenleri arasında anlamlı bir farklılık oluşmakta mıdır?
- Bağımlı değişkenler arasındaki ilişki düzeyi hangi yöndedir?

KAVRAMSAL ÇERÇEVE

Sosyal Medya Bağımlılığı

İnsanların temel aidiyet ve ilişki kurma ihtiyaçları, kişilerarası iletişimle şekillenen önemli bir hayat gerçeğidir. Ancak son yıllarda, bilgi teknolojisinin gelişimi, özellikle internet tabanlı sosyal medyanın hızla yayılmasıyla birlikte, kişilerarası iletişim biçimleri kökten değişti. Sosyal medya platformlarının neredeyse her yerde bulunması ve internete kolay erişilebilirlik, sosyal medya bağımlılığının potansiyelini artırmış, yani sosyal medyanın günlük yaşamın diğer yönlerine aşırı ve mantıksız bir şekilde müdahale etme olasılığını artırmıştır. Sosyal medyanın bu kadar yaygın ve erişilebilir olması, insanların dijital dünyada daha fazla zaman geçirmesine ve bu platformları sıkça kullanmasına neden olmuştur. Ancak, bu yoğun kullanımın beraberinde getirdiği sorunlar da ortaya çıkmıştır. Sosyal medya bağımlılığı, kişinin günlük

yaşamını olumsuz etkileyebilecek derecede mantıksız ve aşırı bir şekilde sosyal medya kullanımıyla ifade edilir. Bu bireylerin gerçek dünya ilişkilerini etkileyebilir, zaman yönetimlerini bozabilir ve duygusal refahı olumsuz etkileyebilir (Chung ve diğerleri, 2019; Hou ve diğerleri, 2019).

Sosyal medya bağımlılığının etkilerine yönelik yapılan çalışmalar literatürde oldukça fazladır. Genel olarak bakıldığında yaşam doyumu (Longstreet ve Brooks, 2017), mental sağlık (Jeri-Yabar ve diğerleri, 2019), uyku kalitesi (Masoed ve diğerleri, 2021), ruh sağlığı (Dam ve diğerleri, 2023), yalnızlık (Rachubińska ve diğerleri, 2021), depresyon/anksiyete (Giordano ve diğerleri, 2021; Nguyen ve diğerleri, 2020) ve mutluluk (Longobardi ve diğerleri, 2020) gibi konular üzerinde ilişkilendirildiği görülmektedir.

Serbest Zaman Tutumu

Bireylerin serbest zaman etkinliklerine katılım isteği ve yatkınlığı, serbest zamana yönelik tutumlarından yani davranış, düşünce, bilgi ve inançlarından etkilenebilmektedir. Ragheb ve Beard (1982) serbest zaman tutumunu bilişsel, duygusal ve davranışsal boyut olmak üzere üç kısımda ele almıştır. Bilişsel boyut, serbest zaman hakkında genel bilgi ve inançlarını ele almaktadır. Duygusal boyut, bireylerin serbest zamana yönelik duygularını, serbest zamanlarda katılım sağladığı faaliyetlerini ve faaliyetlere katılım sonrasında elde ettiği tecrübeleri ne oranda sevip sevmediğini ele almaktadır. Davranışsal boyut ise serbest zaman faaliyetleri ile ilgili olarak geçmiş, şimdiki gelecek zamanda etkili olan eylem ve davranışları ifade etmektedir. Serbest zamana yönelik tutumun incelenmesi, tutum olgusunun anlaşılmasını ve serbest zaman olgusunun daha kapsamlı bir şekilde anlaşılmasına kolaylık sağlayabilmektedir. Serbest zaman tutum çalışmaları bu anlamda bireylerin serbest zaman etkinliklerine katılım sonucunda yaşam deneyimlerinin nasıl etkilendiği ve deneyimlerini nasıl algıladıklarını ortaya koyabilir (Teixeira ve Freire, 2013).

Literatürde serbest zaman tutumu ile ilgili yapılan araştırmalara bakıldığında serbest zaman memnuniyeti (Ragheb, 1980), psikolojik iyi oluş (Kim ve diğerleri, 2015), öz-yeterlilik (Lee ve diğerleri, 2020) yaşam doyumu (Choi ve Yoo, 2017) ve ciddi serbest zaman (Song ve Ahn, 2023) kavramları ile ilişkilendirilen çalışmaların olduğu görülmektedir.

Sosyal Medya Bağımlılığı ve Serbest Zaman Tutum İlişkisi

Literatürde sosyal medya bağımlılığı ve serbest zaman tutum ilişkisini ele alan çalışmaların kısıtlı olduğu tespit edilmiştir. Fakat literatürde ilgili konulara yakın araştırmaların bulunduğu belirlenmiştir. Serdar ve diğerleri (2022) tarafından spor bilimleri öğrencilerinin serbest zaman tutumu ve akıllı telefon bağımlılığı ilişkisini tespit etmek amacıyla yapılan bir çalışmada akıllı telefon bağımlılığı ile serbest zaman tutumu arasında pozitif yönde bir ilişki olduğu tespit edilmiştir. Avunduk (2021) tarafından serbest zaman memnuniyeti ve sosyal medya bağımlılığı ilişkisini belirlemek amacıyla yapılan bir çalışmada ise serbest zaman memnuniyeti ile sosyal medya bağımlılığı arasında anlamlı bir ilişki ortaya çıkartılmıştır. Güler ve Özmaden (2023) tarafından dijital oyun bağımlılığı farkındalıkları ile serbest zaman memnuniyeti arasındaki ilişkinin belirlenmesine yönelik yapılan bir çalışmada dijital oyun bağımlılığı ile serbest zaman memnuniyeti arasında pozitif yönde anlamlı bir ilişki tespit edilmiştir. Tükel (2020) tarafından akıllı telefon bağımlılığı ile serbest zaman memnuniyeti arasındaki ilişkiyi belirlemek amacıyla yapılan bir diğer çalışmada ise akıllı telefon bağımlılığının serbest zaman memnuniyetini önemli ölçüde azalttığı belirlenmiştir. Buradan hareketle sosyal medya bağımlılığı ve serbest zaman tutumu arasındaki ilişkiyi ele alan çalışmaların kısıtlı olmasından dolayı bu araştırma serbest zaman tutumu ve sosyal medya bağımlılığı konusu üzerinde örnek teşkil edebilecek bir araştırma potansiyeline sahip olmakla birlikte her iki konunun geliştirilmesi ve daha iyi bir şekilde anlaşılması kapsamında da literatüre katkı sağlayabileceği düşünülmektedir.

YÖNTEM

Bu çalışmada, genç yetişkin bireylerin sosyal medya bağımlılık düzeyleri ile serbest zaman tutumları arasındaki ilişkinin tespit edilmesi amaçlandığından dolayı ilişkisel tarama modeli kullanılmıştır. “İlişkisel tarama modeli, iki ve daha çok sayıdaki değişken arasında birlikte değişimin varlığını belirlemeyi

amaçlayan tarama yaklaşımına denir. İlişkisel tarama modelinde, değişkenlerin birlikte değişip değişmediği; değişme varsa bunun nasıl olduğu saptanmaya çalışılır” (Bahtiyar ve Can, 2016).

Evren ve Örneklem

Araştırmanın evrenini genç yetişkinler olarak adlandırılan Necmettin Erbakan Üniversitesi öğrencileri (Marzilli ve diğerleri, 2022) oluşturmaktadır. Üniversite sayfasından elde edilen bilgilere göre aktif öğrenci sayısı 35.171 kişidir (Necmettin Erbakan, 2023). Evreni temsil etmesi ve homojen bir örnekleme sahip olabilmek için %95 güven aralığı ve %5 hata payı hesaplaması ile toplamda 381 kişinin evreni temsil etme yeteneğine sahip olduğu tespit edilmiştir (Aksu ve Varol, 2022). Örnekleme yöntemi olarak basit tesadüfi örnekleme yöntemi kullanılmıştır. Katılımcılara ait tanımlayıcı istatistik sonuçları Tablo 1’de sunulmuştur.

Tablo 1. Katılımcılara Yönelik Tanımlayıcı İstatistik Sonuçları

Değişkenler	Gruplar	n	%
Cinsiyet	Kadın	243	50,4
	Erkek	237	49,6
Algılanan Gelir Düzeyi	Düşük	119	25,0
	Normal	219	46,0
	Yüksek	142	29,0
Serbest Zaman Yeterliliği (Haftalık)	Yeterli	234	48,5
	Yetersiz	246	51,5

Verileri Toplama Araçları

Araştırmada veri toplama aracı olarak katılımcı formu, “Serbest Zaman Tutum Ölçeği Kısa Form” ve “Bergen Sosyal Medya Bağımlılığı Ölçeği” kullanılmıştır. Katılımcı formu içerisinde cinsiyet (kadın, erkek), algılanan gelir (düşük, orta, yüksek) durumu ve haftalık serbest zaman süresinin yeterliliğinin uygunluğuna (evet, hayır) yönelik bilgiler bulunmaktadır. Algılanan gelir durumunun düşük, orta ve yüksek olarak sınıflandırılmasındaki temel mantık, öğrencilerin hali hazırda bir meslek grubu içerisinde olmaması ve düzenli gelirlerinin olmadığını düşünülmesidir. Bu nedenle algılanan gelir durumu baz alınmıştır.

Araştırma kapsamında öğrencilerin serbest zaman tutumlarını ölçümlemek amacıyla, Ragheb ve Beard (1982) tarafından geliştirilip, Teixeira ve Freire (2013) tarafından güncellenen ve Türkçe geçerlilik ve güvenilirlik çalışması Önal ve Bedir (2023) tarafından gerçekleştirilen “Serbest Zaman Tutum Ölçeği Kısa Form” kullanılmıştır. İlgili ölçek “Bilişsel (Madde 1,2,3,4,5,6)”, “Duyuşsal (7,8,9,10,11,12)” ve “Davranışsal (Madde 13,14,15,16,17,18)” olmak üzere 3 alt, 18 maddeden oluşmaktadır (Önal ve Bedir, 2023). Seçenekler, çok olumsuz veya olumsuz bir tutumu ortaya koyan 1 (kesinlikle katılmıyorum) ile çok olumlu veya olumlu bir tutumu ortaya koyan 5 (kesinlikle katılıyorum) arasında değişmektedir. Ölçek puanları her bir alt ölçek için tüm maddelerin toplamına dayanmaktadır. Her bir alt ölçek için puan 6 ila 30 arasında değişmektedir (orta nokta 18’dir) (Teixeira ve Freire, 2013). Toplam ölçek puanı 18 ile 90 arasında değişmektedir (orta nokta 54’tür). Yüksek değerler (orta noktanın üstü) boş zamana yönelik olumlu tutumları, düşük değerler (orta noktanın altı) ise olumsuz tutumları göstermektedir (Teixeira ve Freire, 2013). Teixeira ve Freire (2013) tarafından gerçekleştirilen çalışmada, iç tutarlılık katsayısı alt boyutlar bazında “Bilişsel ($\alpha=0.81$)”, “Duyuşsal ($\alpha=0.85$)” ve “Davranışsal ($\alpha=0.76$)” tespit edilirken, ölçek geneli için ($\alpha=0.88$) olarak tespit edilmiştir. Türkçe geçerlilik ve güvenilirlik çalışmasında ise alt boyutlara yönelik gerçekleştirilen analiz sonucunda “Bilişsel ($\alpha=0.91$)”, “Duyuşsal ($\alpha=0.94$)” ve “Davranışsal ($\alpha=0.89$)” yüksek düzeyde iç tutarlılık tespit edilmiştir (Önal ve Bedir, 2023). Önal ve Bedir’in (2023) çalışmasında ölçek geneli için iç tutarlılık katsayısı hesaplanmamış olup, bu araştırma kapsamında ise “Bilişsel ($\alpha=0.71$)”, “Duyuşsal ($\alpha=0.78$)” ve “Davranışsal ($\alpha=0.73$)” alt boyutlarında iç tutarlılık katsayısı istenilen aralıkta olduğu tespit edilmiştir (Cronbach, 1951). Ölçek geneli için ise iç tutarlılık katsayısı ($\alpha=0.81$) olarak tespit edilmiştir.

Araştırma kapsamında son veri toplama aracı olarak “Bergen Sosyal Medya Bağımlılığı Ölçeği” (BSMBÖ) kullanılmıştır. İlgili ölçek Andreassen ve diğerleri (2016) tarafından bağımlılık yaratan teknoloji

kullanımının sosyal medya ekseninde değerlendirmek için böyle bir araç geliştirmişlerdir. Ölçek, Demirci (2019) tarafından Türkçe geçerlilik ve güvenilirlik çalışması gerçekleştirilerek Türk Kültürüne uygunluğu test edilmiştir. BSMBÖ 6 madde tek alt boyuttan oluşmaktadır (Andreassen ve diğerleri, 2016). 5’li Likert derecelendirmeye sahip olan ölçek 1-Çok Nadir; 5-Çok Sık aralığında değerlendirilmektedir (Demirci, 2019). Ölçekte toplam puan üzerinden işlem yapılmaktadır. Ölçekten alınabilecek en düşük puan 6 iken en yüksek puan 30’dur ($1*6= 6$; $5*6=30$) (Demirci, 2019). Puan yüksekliği sosyal medya bağımlılığının yüksek olduğunu göstermekte iken puanın düşük olması bağımlılık düzeyinin düşük olduğunu göstermektedir (Andreassen ve diğerleri, 2016). Bu çalışmada kesme noktası/orta nokta 18 olarak belirlenmiştir. 18’in altında kalan puanlar düşük bağımlılık olgusunu göstermekte iken 18’in üzerinde olan puanların yüksek bağımlılık riskine işaret ettiği varsayılmaktadır. Ölçeğin geliştirme çalışmasında tek faktörlü yapısı için iç tutarlılık katsayısı $\alpha= 0.88$ (Andreassen ve diğerleri, 2016), Türkçe geçerlilik ve güvenilirlik çalışmasında $\alpha= 0.83$ (Demirci, 2019), bu çalışmada ise $\alpha= 71$ olarak tespit edilmiştir.

Verilerin Analizi

Katılımcı formu, “Serbest Zaman Tutum Ölçeği Kısa Form” ve “Bergen Sosyal Medya Bağımlılığı Ölçeği” kullanılarak oluşturulan anket formu Google formlar aracılığı Temmuz-Ağustos 2023 tarihleri arasında Necmettin Erbakan Üniversitesi öğrencilerine gönderilmiştir. Üniversite öğrencilerine ulaşabilmek adına “Whatsapp”, “Telegram” ve “e-posta” grupları kullanılmıştır. Toplamda 507 veri elde edilmiş olup ön değerlendirme sonucunda 27 formun eksik ve hatalı (birden fazla seçenek işaretlenmesi ya da anket formunun %10’undan fazlasını boş bırakmak) tamamlandığını tespit edilmiştir. İlgili formlar çıkarıldıktan sonra 480 veri ile işlemlere devam edilmiştir. Araştırmanın amacı kapsamında, öncelikli olarak bağımlı değişkenlere ait bileşik puan ortalamalarının (“Serbest Zaman Tutum Ölçeği Kısa Form”, “Bergen Sosyal Medya Bağımlılığı Ölçeği”, cinsiyet ve haftalık serbest zaman süresinin yeterliliği) bağımsız değişkenin (algılanan gelir durumu ve) alt gruplarına göre kıyaslaması yapılmıştır. Bu analizin gerçekleştirilmesindeki temel amaç Tip I hatayı azaltmaktır (O’Brien ve Kaiser, 1985).

Manova testini gerçekleştirmeden önce belli başlı varsayımların kontrol edilmesi gerekmektedir (Finch, 2005). Bu varsayımlar, araştırmaya dahil edilen grupların bağımsızlığı, çok değişkenli normallik varsayımı, bağımlı değişkenler arasında ilişki ve bağımlı değişkenlere ait kovaryans matrislerinin eşitliği şeklindedir (Finch, 2005). MANOVA testi öncesinde bağımsız değişkenlerin bağımlı değişkenlere ait puan ortalamaları, normallik varsayımlarından birisi olan çarpıklık-basıklık katsayıları (Royston, 1992) ile ölçümlenmiştir. Test sonucuna göre tüm değerlerin ± 2 değerleri arasında olduğu tespit edilmiştir. Bağımlı değişkenlere ait çok değişkenliği normallik varsayımı “Q-Q plot” grafiği ile kontrol edilmiş (Hyndman ve Fan, 1996) ve koşulların sağlandığı tespit edilmiştir. Bağımlı değişkenlere ait korelasyon matrislerinin incelenmesi sonucunda değişkenler arasında -0.390 (cinsiyet) ile 0.252 arasında değişen negatif ve pozitif yönde anlamlı bir ilişki olduğu anlaşılmıştır. Kovaryans matrislerinin eşitliği durumunu test etmek için “Box’s M testi” ile sınanmış olup (Sterne ve Smith, 2001) kovaryans matrislerinin arasında anlamlı bir fark olduğu (Algılanan gelir durumu; $X^2=65.1$; $p<.05$) tespit edilmiştir. Field (2017)’nin belirttiği üzere grup sayılarının birbirine yakın ya da eşit olması durumunda “Box’s M testi” varsayımının ihlal edilmesi durumunda dahi analizlere devam edilmesi gerekmektedir. Varsayımların karşılanmasının ardından bağımsız değişkenlere yönelik Manova testi gerçekleştirilmiştir.

BULGULAR

Katılımcıların algılanan gelir durumu bağımsız değişkeninin, sosyal medya bağımlılığı, serbest zaman tutum ortalamaları, cinsiyet ve serbest zaman yeterliliği bağımlı değişkenlere ait bileşik puan ortalamaları üzerinde anlamlı bir etkisinin olup olmadığını incelemek amacıyla Manova testi gerçekleştirilmiştir. Bağımlı ve bağımsız değişkenlere ilişkin bilgiler tablo 2’de sunulmuştur.

Tablo 2. Bağımlı ve Bağımsız Değişkenlere İlişkin Bulgular

Bağımlı Değişken	Bağımsız Değişken		n	\bar{x}	s.s.
	Algılanan Gelir Durumu				
Sosyal Medya Bağımlılığı	Düşük		119	21.2	3.80
	Normal		219	19.8	4.39
	Yüksek		142	16.5	4.05
Serbest Zaman Tutumu	Düşük		119	65.4	10.08
	Normal		219	61.6	12.9
	Yüksek		142	60.9	9.43
Serbest Zaman Yeterliliği	Düşük		119	1.84	0.36
	Normal		219	1.37	0.84
	Yüksek		142	1.46	0.50
Cinsiyet	Düşük		119	1.51	0.50
	Normal		219	1.44	0.49
	Yüksek		142	1.57	0.49

Katılımcıların algılanan gelir durumu değişkeninin bağımlı değişkenlere ait bileşik puan ortalamaları üzerinde anlamlı bir etkisinin olup olmadığını incelemek amacıyla gerçekleştirilen Manova test sonuçları Tablo 3'te sunulmuştur.

Tablo 3. Manova Test Sonuçları

Kaynak	Bağımlı Değişken	Kareler Toplamı	sd	Kareler Ort.	F	p
Algılanan Gelir Durumu	Sosyal Medya Bağımlılığı	1599.10	2	799.55	46.39	<.001
	Serbest Zaman Tutumu	1531.62	2	765.80	5.85	.003
	Cinsiyet	1.69	2	0.84	3.41	.034
	Serbest Zaman Yeterliliği	17.49	2	8.74	40.77	<.001
Hata	Sosyal Medya Bağımlılığı	8186.81	478	17.23		
	Serbest Zaman Tutumu	62159.32	478	130.86		
	Cinsiyet	117.80	478	0.24		
	Serbest Zaman Yeterliliği	101.91	478	0.21		

*p<0.012 (Bonferroni Düzeltmesi)

Gerçekleştirilen analiz sonucunda, araştırmaya katılan bireylerin gelir algıları ekseninde sosyal medya bağımlılığı, serbest zaman tutumu ve serbest zaman yeterliliğine ait bileşik puan ortalamalarında anlamlı bir fark olduğu [$F_{(8,942)}=21.7$; $p<.05$; Hotelling's Trace (λ)= .369] öte yandan cinsiyet değişkeni açısından anlamlı bir farklılık olmadığı ($p>.034$) tespit edilmiştir (Tablo 3).

Anlamlı farklılığın hangi gruplar arasında gerçekleştiği tespit etmek amacıyla gerçekleştirilen tek yönlü varyans analizi (Anova) sonucunda Bireylerin algıladığı gelir durumu ile Sosyal medya bağımlılığı ($F_{(50,21)} = p<.05$), Serbest zaman tutumu ($F_{(6,79)} = p<.05$) ve Serbest zaman yeterliliği ($F_{(50,21)} = p<.05$) arasında anlamlı bir farklılık tespit edilmiştir (Tablo 4).

Tablo 4. Anova Test Sonuçları

Bağımlı Değişken	Algılanan Gelir Durumu	n	\bar{x} +sd	df	F	p	Farklılık (Games Howell)
Sosyal Medya Bağımlılığı	(1) Düşük	119	21.23; 3.80	2-288	50.21	<.001	1>2>3
	(2) Normal	218	19.84; 4.39	2-288			
	(3) Yüksek	141	16.51; 4.05	2-288			
Serbest Zaman Tutumu	(1) Düşük	119	65.34; 10.81	2-288	6.79	<.001	1>3
	(2) Normal	218	61.64; 12.86	2-288			
	(3) Yüksek	141	60.91; 9.43	2-288			
Serbest Zaman Yeterliliği	(1) Düşük	119	1.84; 0.36	2-288	53.64	<.001	1>3
	(2) Normal	218	1.37; 0.48	2-288			
	(3) Yüksek	141	1.46; 0.50	2-288			

p<.05

Anlamlı farklılığın hangi gruplar arasında gerçekleştiğini tespit etmeye yönelik olarak

gerçekleştirilen post-hoc “Games Howell” testi sonucunda, sosyal medya bağımlılığı ekseninde düşük gelir grubuna ait grup ($x=21.23$) ile normal ($x=19.84$) ve yüksek ($x=16.51$) arasında; serbest zaman tutumu noktasında düşük tutuma sahip grup ($x=65.34$) ile yüksek ($x=60.91$) arasında; serbest zaman yeterliliği noktasında ise düşük gelir grubuna sahip grup ($x=1.84$) ile yüksek gelir durumuna ait grup ($x=1.46$) arasında farklılık tespit edilmiştir.

Bu durum sosyal medya bağımlılığı noktasında bağımlılık düzeyi en yüksek olan grubun düşük gelir grubuna sahip bireylerden oluştuğu; serbest zaman tutumu noktasında düşük gelir durumuna sahip grubun serbest zaman tutumunun daha olumlu olduğu ve son olarak serbest zaman yeterliliği noktasında düşük gelir durumuna sahip grubun serbest zamanı daha yetersiz olarak algıladığı sonucuna ulaşılmıştır. Bağımlı değişkenler arasındaki ilişkiyi tespit etmeye yönelik olarak gerçekleştirilen “Pearson Korelasyon” analizi Tablo 5’te sunulmuştur.

Tablo 5. Bağımlı Değişkenlere Yönelik Korelasyon Analizi

	n		1	2	3
1. Sosyal Medya Bağımlılığı		Pearson's r p değeri	-		
2. Serbest Zaman Tutumu	480	Pearson's r p değeri	0.252 <.001.	-	
3. Serbest Zaman Yeterliliği (haftalık)		Pearson's r p değeri	0.260 <.001.	0.177 <.001.	-

Pearson Korelasyon Testi, * $p<.05$

İlgili ölçme araçları arasındaki ilişkiyi saptamaya yönelik gerçekleştirilen Pearson Korelasyon Testi sonucunda, “Bergen Sosyal Medya Bağımlılığı” ile “Serbest Zaman Tutumu” ($r= .252$, $p<.05$) ve “Serbest Zaman Yeterliliği” ($r= .260$, $p<.05$) arasında düşük düzeyde anlamlı ve pozitif; “Serbest Zaman Tutumu” ile “Serbest Zaman Yeterliliği” ($r= .177$, $p<.05$) arasında da düşük düzeyde anlamlı ve pozitif yönde bir ilişki olduğu tespit edilmiştir.

TARTIŞMA VE SONUÇ

Genç yetişkinlerin sosyal medya bağımlılık ve serbest zaman tutum düzeyleri, algıladıkları gelir durumu arasındaki ilişkinin incelenmesi amacıyla yapılan bu çalışmada gelir algı değişkenine göre sosyal medya bağımlılığı, serbest zaman tutumu ve serbest zaman yeterliliği açısından anlamlı farklılık olduğu tespit edilmiş olup cinsiyet değişkeni açısından ise anlamlı farklılık oluşmadığı tespit edilmiştir (Tablo 3). Anlamlı farklılıkların hangi gruplar arasından kaynaklandığını belirlemek amacıyla yapılan test sonuçlarına göre farklılığın düşük ve yüksek gelir durumu algısına sahip bireylerden kaynaklandığı belirlenmiştir (Tablo 4). Bağımlı ve bağımsız değişkenlere ait bulgulara bakıldığında algılanan gelir durumu düşük olan katılımcıların sosyal medya bağımlılık ve serbest zaman tutum düzeylerinin daha yüksek olduğu belirlenmiştir. Algılanan gelir durumu düşük olan bireylerin ise haftalık serbest zaman süresini daha yetersiz olarak gördüğü belirlenmiştir (Tablo 2). Araştırma bulgusunda ortaya çıkan bu durumun gelir durum algısı düşük olan bireylerin zaman yönetimi konusunda problemlerinin olması, gerek akıllı telefonlarda gerekse diğer teknolojik aletler ve platformlar üzerinde gereğinden fazla zaman kaybetmeleri durumundan kaynaklanabileceği düşünülmektedir. Aydın ve diğerleri (2021) tarafından sosyal medya bağımlılığının depresyon yetişkinler üzerindeki etkisi belirlemek amacıyla yapılan bir çalışmada sosyal medya bağımlılığı ile katılımcıların gelir durumu değişkeni arasında anlamlı farklılık tespit edilmiş olup sosyal medya bağımlılığı en yüksek olan grubun en düşük gelir düzeyine sahip katılımcılardan oluştuğu belirlenmiştir. Caner ve diğerleri (2022) tarafından ergen bireyler üzerinde yapılan bir çalışmada sosyal medya bağımlılığı ile algılanan gelir düzeyi arasında anlamlı farklılık tespit edilmiş olup gelir düzeyi algısı düşük olan bireylerin daha yüksek sosyal medya bağımlılık düzeyine sahip olduğu belirlenmiştir. Çoşar ve Gedik (2021) tarafından öğretmen adaylarının akademik erteleme ve sosyal medya bağımlılığı ilişkisini belirlemek amacıyla yapılan bir çalışmada ise sosyal medya bağımlılığı ile aile gelir düzeyi değişkeni arasında anlamlı farklılık tespit edilmiş olup anlamlı farklılığın düşük ve yüksek aile gelir düzeyine sahip katılımcılardan kaynaklandığı ortaya çıkartılmıştır. Bu sonuçlar araştırma bulgularına uygunluk

göstermekle beraber araştırma bulgularının aksi yönünde olan çalışmalar literatürde mevcuttur. Baş ve Diktaş (2020) tarafından yapılan sosyal bilgiler öğretmen adayları üzerine yapılan bir çalışmada gelir düzeyi değişkeni ile sosyal medya bağımlılığı arasında anlamlı farklılık tespit edilmemiş olup gelir düzeyi düşük olan katılımcıların daha düşük sosyal medya bağımlılık düzeyine sahip olduğu belirlenmiştir. Bilgili (2018) tarafından Ege Üniversitesi öğrencilerinin sosyal medya kullanımı ve sosyal medya bağımlılık düzeylerinin tespit edilmesine yönelik yapılan bir çalışmada katılımcıların gelir durumları ile sosyal medya bağımlılığı arasında herhangi bir farklılık tespit edilmemiştir. Yanikkerem ve Karakuş Selçuk (2019) tarafından yapılan bir çalışmaya göre aile gelir durumu ile sosyal medya bağımlılığı arasında anlamlı bir farklılık tespit edilmemiştir. Denkel ve diğerleri (2020) tarafından öğrencilerin serbest zaman faaliyetlerine yönelik tutumlarını belirlemek amacıyla yapılan bir çalışmada aile gelir düzeyi ile serbest zaman tutum arasında anlamlı farklılık tespit edilmiştir. Serdar ve Demirel (2021) tarafından üniversite öğrencilerinin serbest zaman sıklık algıları ile serbest zaman tutumları arasındaki ilişkiyi belirlemek amacıyla yapılan bir çalışmada bireylerin algıladıkları refah seviyesi ile serbest zaman tutumları arasında anlamlı farklılık tespit edilmiştir. Bu araştırmalar, çalışmanın bulgularıyla benzerlik göstermekteyken literatürde araştırma bulgularının aksi yönünde çalışmalar da mevcuttur. Arguz ve Erdoğan (2021) tarafından öğrencilerin rekreasyonel faaliyetlere yönelik tutumlarını ve serbest zaman motivasyonlarını incelemek amacıyla yapılan bir çalışmada katılımcıların gelir düzeyleri ile serbest zaman tutumu arasında anlamlı farklılık tespit edilmemiş olup serbest zaman tutum düzeyi en yüksek olan grubun yüksek gelir grubuna sahip bireylerden oluştuğu belirlenmiştir. Bölükbaş ve Büyükepeççi (2020) tarafından yapılan bir diğer çalışmada ise katılımcıların serbest zaman tutumları ile gelir düzeyleri arasında anlamlı bir farklılık tespit edilmemiştir.

Ölçme araçları arasında yapılan korelasyon test sonucuna göre sosyal medya bağımlılığı ile serbest zaman tutumu arasında pozitif yönde düşük düzeyde anlamlı bir ilişki belirlenmiş olup serbest zaman tutumu ile serbest zaman yeterliliği arasında ise düşük düzeyde pozitif yönde anlamlı bir ilişki olduğu belirlenmiştir (Tablo 5). Serbest zaman tutumu ve sosyal medya bağımlılığı arasındaki ilişkiyi temel alan araştırmalar kısıtlıdır. Araştırmada kullanılmış olan ölçüm parametrelerine yakınlık gösterebilecek ölçüm araçları kullanılan çalışmalar literatürde mevcuttur. Gezgün ve diğerleri (2021) tarafından genç yetişkinlerde serbest zaman yönetim becerisinin akıllı telefon bağımlılığı riski üzerine olan etkisini belirlemek amacıyla yapılan bir çalışmada serbest zaman tutumu ile akıllı telefon bağımlılığı riski arasında istatistiksel olarak zayıf düzeyde pozitif yönde bir ilişki tespit edilmiştir. Akay ve diğerleri (2023) tarafından üniversite öğrencilerinin teknolojik bağımlılık ile serbest zaman yönetim düzeyleri arasındaki ilişkiyi belirlemek amacıyla yapılan bir çalışmada teknoloji bağımlılığı ile serbest zaman yönetimi arasında negatif yönde düşük düzeyde bir ilişki olduğu tespit edilmiştir.

Sonuç olarak sosyal medya bağımlılığı ile serbest zaman tutumu arasında pozitif yönde zayıf bir ilişki olduğu tespit edilmiştir. Sosyal medya bağımlılığı noktasında bağımlılık düzeyi en yüksek olan grubun düşük gelir grubuna sahip bireylerden oluştuğu; serbest zaman tutumu noktasında düşük gelir durumuna sahip grubun serbest zaman tutumunun daha olumlu olduğu ve son olarak serbest zaman yeterliliği noktasında düşük gelir durumuna sahip grubun serbest zamanı daha yetersiz olarak algıladığı sonucuna ulaşılmıştır. Ayrıca katılımcıların algıladıkları gelir durumunun sosyal medya bağımlılığı ve serbest zaman tutumlarını yordama konusunda etkili olabileceği belirtilebilir.

Araştırma, nicel yöntem esas alınarak dizayn edildiği için gelecek araştırmalarda nitel ya da karma yöntem desenleri tercih edilebilir. Örneklem genç yetişkinler olarak üniversite öğrencilerini kapsadığı için bu konuyla ilgili yapılması planlanan diğer araştırmalarda daha farklı ve daha geniş örneklem grupları tercih edilebilir. Sosyal medya bağımlılığı kavramının genç yetişkinler üzerindeki olumsuz etkilerini azaltabilmek için serbest zaman farkındalığına yönelik daha fazla çalışmalar yapılması, yerel yönetimler, üniversite yönetimleri kapsamında sosyal medya bağımlılığını azaltmaya yönelik projeler oluşturulabilir. Bunun yanı sıra toplumsal olarak internet, sosyal medya, akıllı telefon bağımlılıkları gibi dijital bağımlılıkların bireyin hayatına bırakmış olduğu olumsuz etkilere yönelik daha fazla tanıtıcı ve aydınlatıcı faaliyetler

gerçekleştirilebilir.

Araştırma ve Yayın Etiği Beyanı

Bu çalışma (07/08/2023 tarih ve 2023/178 sayılı Selçuk Üniversitesi Turizm Fakültesi Bilimsel Etik Kurulu Başkanlığı Etik Kurul Onay Belgesi ile) bilimsel araştırma ve yayın etiği kurallarına uygun olarak hazırlanmıştır.

Yazarların Makaleye Olan Katkıları

Yazar 1'in makaleye katkısı %25, Yazar 2'nin makaleye katkısı % 25'tir. Yazar 3'ün makaleye katkısı %25'tir. Yazar 4'ün makaleye katkısı %25'tir.

Çıkar Beyanı

Yazarlar açısından ya da üçüncü taraflar açısından çalışmadan kaynaklı çıkar çatışması bulunmamaktadır.

REFERANSLAR

- Akay, A., Ayhan, R., Orhan, R. & Öçalan, M. (2023), "Üniversite Öğrencilerinin Serbest Zaman Yönetimi ile Teknoloji Bağımlılık Düzeylerinin İncelenmesi", *Uluslararası Kültürel ve Sosyal Araştırmalar Dergisi (UKSAD)*, 9 (1), 71-84.
- Aksu, H. S., & Varol, F. (2022), "Ergen ve Erken Yetişkinlik Dönemindeki Bireylerde Şiddet Algısının Rekreatif Fiziksel Aktivite, Zararlı Alışkanlıklar ve Demografik Değişkenlere Göre İncelenmesi", *GSI Journals Serie A: Advancements in Tourism Recreation and Sports Sciences*, 5(2), 269-281.
- Andreassen, C. S., Billieux, J., Griffiths, M. D., Kuss, D. J., Demetrovics, Z., Mazzoni, E., & Pallesen, S. (2016), "The Relationship Between Addictive Use of Social Media and Video Games and Symptoms of Psychiatric Disorders: A Large-Scale Cross-Sectional Study", *Psychology of Addictive Behaviors*, 30(2), 252.
- Arguz, İ., & Erdoğan, M. (2021), "Üniversite Öğrencilerinin Rekreatif Faaliyetlere Yönelik Tutumları ve Boş Zaman Motivasyonlarının İncelenmesi", *Türk Spor Bilimleri Dergisi*, 4(1), 1-9
- Arora, S., & Mehta, M. (2023), "Love it or Hate it, but Can You Ignore Social Media?-A Bibliometric Analysis of Social Media Addiction", *Computers in Human Behavior*, 107831.
- Arslankara, V. B., & Usta, E. (2020), "Lise Öğrencilerinde Sanal Risk Algısı: Problemlili İnternet Kullanımı ve Eleştirel Düşünme Bağlamında Bir Araştırma", *Ahmet Keleşoğlu Eğitim Fakültesi Dergisi*, 2(1), 134-153.
- Avunduk, Y. (2021), "The Relationship between Leisure Satisfaction and Social Media Addictions of Individuals at University", *Journal of Educational Issues*, 7(1), 507-522.
- Aydın, S., Koçak, O., Shaw, T. A., Buber, B., Akpınar, E. Z., & Younis, M. Z. (2021), "Investigation of The Effect of Social Media Addiction on Adults with Depression", *In Healthcare*, 9(4), 450.
- Bahtiyar, A., & Bilge, C. A. N. (2017), "Fen Öğretmen Adaylarının Bilimsel Süreç Becerileri ile Bilimsel Araştırmaya Yönelik Tutumlarının İncelenmesi", *Dokuz Eylül Üniversitesi Buca Eğitim Fakültesi Dergisi*, (42), 47-58.
- Baş, K., & Diktaş, A. (2020), "Sosyal Bilgiler Öğretmen Adaylarının Sosyal Medya Bağımlılığı. İnönü Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi", 21(1), 193-207.
- Bilgili, H. A. S. (2018), "Sosyal Medya Kullanımı ile Sosyal Medya Bağımlılık Düzeylerinin Belirlenmesine Yönelik Bir Araştırma: Ege Üniversitesi Örneği", *Erciyes İletişim Dergisi*, 5(4), 351-369.

- Bölükbaş, S., & Büyükipেকci, S. (2020), “Kop Bölgesi Üniversiteleri Turizm Fakültesi Öğrencilerinin Boş Zaman Faaliyetlerine Bakış Açılarının İncelenmesi”, Selçuk Üniversitesi Sosyal Bilimler Meslek Yüksekokulu Dergisi, 23(1), 341-357.
- Caner, N., Efe, Y. S., & Başdaş, Ö. (2022), “The Contribution of Social Media Addiction to Adolescent LIFE: Social Appearance Anxiety”, *Current Psychology*, 41(12), 8424-8433.
- Choi, S. H., & Yoo, Y. J. (2017), “Leisure Attitude and Satisfaction with Leisure and Life: Proposing Leisure Prioritization and Justification”, *World Leisure Journal*, 59(2), 140-155.
- Chung, K. L., Morshidi, I., Yoong, L. C., & Thian, K. N. (2019), “The Role of The Dark Tetrad and Impulsivity in Social Media Addiction: Findings from Malaysia”, *Personality and Individual Differences*, 143, 62-67.
- Coşar, H. A., & Gedik, H. (2019), “Öğretmen adaylarının sosyal medya bağımlılığı ve Akademik Erteleme Davranışları Arasındaki İlişkinin İncelenmesi”, *Bayterek Uluslararası Akademik Araştırmalar Dergisi*, 4(1), 32-65.
- Cronbach, L. J. (1951), “Coefficient Alpha and the Internal Structure of Tests”. *Psychometrika*, 16(3), 297-334.
- Dam, V. A. T., Dao, N. G., Nguyen, D. C., Vu, T. M. T., Boyer, L., Auquier, P., ... & Zhang, M. W. (2023), “Quality of Life and Mental Health of Adolescents: Relationships with Social Media Addiction, Fear of Missing Out, and Stress Associated with Neglect and Negative Reactions by Online Peers”, *Plos one*, 18(6), e0286766.
- Demirci, İ. (2019), “Bergen Sosyal Medya Bağımlılığı Ölçeğinin Türkçeye Uyarlanması, Depresyon ve Anksiyete Belirtileriyle İlişkinin Değerlendirilmesi”, *Anadolu Psikiyatri Dergisi*, 20, 15-22.
- Denkel, M., Sağiroğlu, İ., Taşkın, C. & Ayar, H. (2020), “Öğrencilerin Boş Zaman Aktivitelerine Yönelik Tutum Düzeylerinin Değerlendirilmesi”, *Turkish Studies*, 15(5), 2297-2307.
- Field, A. (2017). *Discovering Statistics Using IBM SPSS Statistics*, London: SAGE Publications.
- Finch, H. (2005), “Comparison of The Performance of Nonparametric and Parametric MANOVA Test Statistics When Assumptions are Violated. *Methodology*”, 1(1), 27-38.
- Gezgin, D. M., Mihci, C. & Gedik, S. (2021), “The Effect of Free Time Management Skills upon Smartphone Addiction Risk in University Students”, *Journal of Education in Science, Environment and Health (JESEH)*, 7(4), 354-366.
- Giordano, A. L., Prosek, E. A., & Watson, J. C. (2021), “Understanding Adolescent Cyberbullies: Exploring Social Media Addiction and Psychological Factors”. *Journal of Child and Adolescent Counseling*, 7(1), 42-55.
- Guler, H., & Ozmaden, M. (2023), “Spor Bilimleri Fakültesi Öğrencilerinin Dijital Oyun Bağımlılığı Farkındalıkları ile Serbest Zaman Tatmin Düzeyleri Arasındaki İlişkinin İncelenmesi”, *Journal of ROL Sport Sciences*, 4(1), 1-21.
- Hou, Y., Xiong, D., Jiang, T., Song, L., & Wang, Q. (2019), “Social Media Addiction: Its Impact, Mediation, and Intervention”, *Cyberpsychology*, 13(1), 1-17.
- Hyndman, R. J., & Fan, Y. (1996), “Sample Quantiles in Statistical Packages”, *The American Statistician*, 50(4), 361-365.
- Jeri-Yabar, A., Sanchez-Carbonel, A., Tito, K., RamirezdelCastillo, J., Torres-Alcantara, A., Denegri, D., & Carreazo, Y. (2019), “Association between social media use (Twitter, Instagram, Facebook) and depressive symptoms: Are Twitter users at higher risk?”, *International Journal of Social Psychiatry*, 65(1), 14-19.

- Kim, S., Sung, J., Park, J., & Dittmore, S. W. (2015), "The Relationship Among Leisure Attitude, Satisfaction, and Psychological Well-Being for College Students", *Journal of Physical Education and Sport*, 15(1), 70-76.
- Lee, C., Payne, L. L., & Berdychevsky, L. (2020), "The Roles of Leisure Attitudes and Self-Efficacy on Attitudes toward Retirement among Retirees: A Sense of Coherence Theory Approach", *Leisure Sciences*, 42(2), 152-169.
- Longobardi, C., Settanni, M., Fabris, M. A., & Marengo, D. (2020), "Follow or be Followed: Exploring The Links Between Instagram Popularity, Social Media Addiction, Cyber Victimization, and Subjective Happiness in Italian Adolescents", *Children and Youth Services Review*, 113, 104955.
- Longstreet, P., & Brooks, S. (2017), "Life Satisfaction: A Key to Managing İnternet & Social Media Addiction", *Technology in Society*, 50, 73-77.
- Marengo, D., Fabris, M. A., Longobardi, C., & Settanni, M. (2022), "Smartphone and Social Media Use Contributed to Individual Tendencies Towards Social Media Addiction in Italian Adolescents During the COVID-19 Pandemic", *Addictive behaviors*, 126, 107204.
- Marzilli, E., Cerniglia, L., Cimino, S., & Tambelli, R. (2022), "İnternet Addiction among Young Adult University Students During the COVID-19 Pandemic: The Role of Peritraumatic Distress, Attachment, and Alexithymia", *International Journal of Environmental Research and Public Health*, 19(23), 15582.
- Masoed, E. S., Omar, R., Magd, A., & Elashry, R. (2021), "Social Media Addiction Among Adolescents: Its Relationship to Sleep Quality and Life Satisfaction", *International Journal of Research in Paediatric Nursing*, 3(1), 69-78.
- Monacis, L., Griffiths, M. D., Limone, P., & Sinatra, M. (2021), "The Risk of Social Media Addiction Between the Ideal/False and True Self: Testing a Path Model Through The Tripartite Person-Centered Perspective of Authenticity", *Telematics and Informatics*, 65, 101709.
- Naranjo-Zolotov, M., Turel, O., Oliveira, T., & Lascano, J. E. (2021), "Drivers of Online Social Media Addiction in The Context of Public Unrest: A Sense of Virtual Community Perspective", *Computers in Human Behavior*, 121, 106784.
- Necmettin Erbakan Üniversitesi. (2023). Üniversitemiz Hakkında. <https://www.erbakan.edu.tr/> (24.08.2023).
- Nguyen, T. H., Lin, K. H., Rahman, F. F., Ou, J. P., & Wong, W. K. (2020), "Study of Depression, Anxiety, and Social Media Addiction among Undergraduate Students", *Journal of Management Information and Decision Sciences* 23 (4):257-276.
- O'Brien, R. G., & Kaiser, M. K. (1985), "MANOVA Method for Analyzing Repeated Measures Designs: An Extensive Primer", *Psychological Bulletin*, 97(2), 316.
- Önal L., & Bedir, F. (2023), "Serbest Zaman Tutum Ölçeği Kısa Formu (SZTÖ-KF): Türkçe Geçerlik ve Güvenirlik Çalışması", *Spor ve Bilim Dergisi*, 1(1), 27-39.
- Öner, İ. E., & Çakır, R. (2019), "Ortaokul Öğrencilerinin İnternet Bağımlılığı ve Sosyal Medya Kullanma Düzeyleri Arasındaki İlişkinin İncelenmesi", *Ahmet Keleşoğlu Eğitim Fakültesi Dergisi*, 1(1), 26-43.
- Rachubińska, K., Cybulska, A. M., & Grochans, E. (2021), "The Relationship Between Loneliness, Depression, İnternet and Social Media Addiction Among Young Polish Women", *Eur Rev Med Pharmacol Sci*, 25(4), 1982-1989.
- Ragheb, M. G. (1980), "İnterrelationships among Leisure Participation Leisure Satisfaction and Leisure

- Attitudes”, *Journal of Leisure Research*, 12(2), 138-149.
- Ragheb, M. G., & Beard, J. G. (1982), “Measuring Leisure Attitude”, *Journal of Leisure Research*, 14(2), 155-167
- Royston, P. (1992), “Which Measures of Skewness and Kurtosis are Best?”, *Statistics in Medicine*, 11(3), 333-343.
- Serdar, E., & Demirel, D. H. (2022), “Üniversite Öğrencilerinin Serbest Zaman Tutumları ile Serbest Zamanda Sıkılma Algıları Arasındaki İlişki”, *Gençlik Araştırmaları Dergisi*, 10(27), 1-14.
- Serdar, E., Demirel, M., Harmandar Demirel, D., & Kaya, A. (2022), “The Relationship between Leisure Attitude and Smartphone Addiction: Example of Sports Science Students”, *Turkish Online Journal of Educational Technology-TOJET*, 21(1), 180-186.
- Smith, T., & Pearce-Dunbar, V. (2023), “An Exploratory Study into the Interplay of Coolness and Maladaptive Social Media Use: Identifying Profiles of Addiction-like Symptoms among Jamaican Users”, *Telematics and Informatics Reports*, 100091.
- Song, W. I., & Ahn, B. W. (2023), “Effect of Outdoor Leisure Activity Participation on Leisure Attitude, Serious Leisure, Recreational Specialization, and Leisure Satisfaction”, *Societies*, 13(7), 155.
- Stănculescu, E., & Griffiths, M. D. (2022), “Social Media Addiction Profiles and their Antecedents Using Latent Profile Analysis: The Contribution of Social Anxiety, Gender, and Age”, *Telematics and Informatics*, 74, 101879.
- Sterne, J. A., & Smith, G. D. (2001), “Sifting the Evidence—What's Wrong with Significance Tests?”, *Physical Therapy*, 81(8), 1464-1469.
- Teixeira, A., & Freire, T. (2013), “The Leisure Attitude Scale: Psychometrics Properties of A Short Version for Adolescents and Young Adults”. *Leisure/Loisir*, 37(1), 5767.
- Tsilosani, A., Chan, K., Steffens, A., Bolton, T. B., & Kowalczyk, W. J. (2023), “Problematic Social Media Use is Associated with Depression and Similar to Behavioral Addictions: Physiological and Behavioral Evidence”, *Addictive Behaviors*, 107781.
- Tükel, Y. (2020), “Investigation of the Relationship between Smartphone Addiction and Leisure Satisfaction of University Students”, *International Journal of Technology in Education and Science*, 4(3), 218-226.
- Türkel, Z. & Dilmaç, B. (2019), “Ergenlerde Sosyal Medya Kullanımı, Yalnızlık ve Yaşam Doyumu Arasındaki Yordayıcı İlişkiler”, *Necmettin Erbakan Üniversitesi Ereğli Eğitim Fakültesi Dergisi*, 1(1), 57-70.
- Üztemur, S. & Dinç, E. (2022), “Sosyal Medya Tükenmişlik Ölçeği: Öğretmen Adayları Özelinde Türk Kültürüne Uyarlama, Geçerlik ve Güvenilirlik Çalışması”, *Ahmet Keleşoğlu Eğitim Fakültesi Dergisi*, 4(2), 238-247.
- Yanikkerem, E., & Selçuk, A. K. (2019), “Hemşirelik Öğrencilerinin Girişimcilik Eğilimi ve Sosyal Medya Bağımlılığını Etkileyen Faktörler”, *Celal Bayar Üniversitesi Sağlık Bilimleri Enstitüsü Dergisi*, 6(1), 15-30.
- Zhao, L. (2021), “The impact of Social Media Use Types and Social Media Addiction on Subjective Well-Being of College Students: A Comparative Analysis of Addicted and Non-Addicted Students”, *Computers in Human Behavior Reports*, 4, 100122.